ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Renaty Pospíšilové a soudců Mgr. Martina Hrabovského a JUDr. Ondřeje Mikuly, LL.M. ve věci

nezletilé: **V. J.,** narozená xxx
bytem xxx
zastoupená opatrovníkem městem Hlučín
se sídlem Mírové náměstí 23, 748 01 Hlučín

dcery rodičů: **Lucie P.,** narozená xxx
bytem xxx
zastoupená advokátkou JUDr. Dalilou Pelechovou
se sídlem Masná 1493/8, 702 00 Ostrava – Moravská Ostrava

Martin J., narozený xxx
bytem xxx
zastoupený advokátem Mgr. Ondřejem Holkem
se sídlem Česká 754/25, 700 30 Ostrava-Zábřeh

o výživné, k odvolání matky proti rozsudku Okresního soudu v Opavě ze dne 17. 2. 2025, č. j. 14 P 227/2022-450,

takto:

I. Rozsudek okresního soudu se mění následovně:

Výživné stanovené otci pro nezl. V. rozsudkem Okresního soudu v Opavě ze dne 18. 3. 2024, č. j. 14 P 227/2022–389 v částce 5 500 Kč měsíčně se s účinností od 1. 1. 2025 snižuje na částku 2 500 Kč měsíčně, splatnou ke každému prvnímu dni v měsíci předem k rukám matky.

Shodu s prvopisem potvrzuje Michaela Sasinová.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem bylo otci sníženo výživné pro nezl. V. z částky 5 500 Kč měsíčně s účinností od 1. 1. 2025 na částku 1 500 Kč měsíčně a žádnému z účastníků nebylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení.

2. Proti tomuto rozsudku podala matka včasné odvolání, v němž namítala, že okresní soud provedl nedostatečné dokazování. Otec nadále podniká, i když to matka není schopna prokázat. Matka tuto skutečnost dovozuje mimo jiné z děkovných zpráv za dobré služby adresovaných otci od zákazníků. Otec nadále nakupuje pracovní prostředky a stroje pro svou živnost u týchž společností jako kdysi. Tvrzený převod firmy na známého je pochybný mimo jiné proto, že firma si ponechala jméno po otci. Okresní soud také nezjišťoval okolnosti tohoto převodu a hodnotu firmy. Z lékařských zpráv podle matky nevyplývá nutnost ukončení činnosti otce. Matka tedy požadovala, aby byl rozsudek okresního soudu zrušen a věc vrácena okresnímu soudu k došetření.

3. Otec ve svém vyjádření poukázal na nové skutečnosti, které podle jeho názoru odůvodňují dokonce i stanovení ještě nižšího výživného, než jak je určil okresní soud. V březnu 2025 mu totiž byl přiznán invalidní důchod, pouze však v částce 5 855 Kč měsíčně. Nyní je otec ještě na úřadu práce s podporou nižší než 6 000 Kč měsíčně, která mu skončí v srpnu 2025. Od té doby bude jeho jediným příjmem invalidní důchod. Byly mu diagnostikovány další zdravotní potíže, mimo jiné tzv. Sudeckův syndrom či odvápnění kostí, a podstupuje dlouhodobé rehabilitace. Zdravotní stav otci nyní neumožňuje žádnou činnost, není si schopen ani přivydělávat. Stále trvají jeho tři vyživovací povinnosti. Ukončil vztah s přítelkyní a toho času je vedeno řízení o úpravu poměrů k nezl. synu M., dosud však ve věci nebylo rozhodnuto. Otec požadoval, aby byl rozsudek okresního soudu potvrzen, popřípadě aby mu bylo výživné sníženo s účinností od 1. 9. 2025 na ještě nižší částku.

4. Kolizní opatrovník ve svém písemném vyjádření požadoval, nechť je otci upraveno výživné podle jeho příjmových a majetkových poměrů s odkazem na doporučení Ministerstva spravedlnosti České republiky.

5. Krajský soud přezkoumal rozsudek okresního soudu, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, dle § 212 písm. a), § 212a odst. 1, 5 o. s. ř. a § 28 z. ř. s., a po provedení odvolacího řízení dospěl k závěru, že odvolání matky je zčásti důvodné.

6. Skutková zjištění soudu prvního stupně hodnotí krajský soud povětšinou jako správná a přejímá je i pro řízení odvolací, a v tomto ohledu tedy pro stručnost odkazuje na odůvodnění napadeného rozsudku, s výjimkou nesprávných zjištění ohledně příjmů matky v roce 2024 učiněných z daňového přiznání, které okresní soud omylem připsal otci namísto matce. Příslušný důkaz tedy krajský soud zopakoval a provedl i další důkazy, především za účelem aktualizace potřebných informací pro dobu po vyhlášení rozsudku okresního soudu.

7. Takto tedy krajský soud provedl důkaz již zmíněným daňovým přiznáním matky za rok 2024, zprávou Úřadu práce České republiky - kontaktního pracoviště v Ostravě o evidenci otce a podpoře v nezaměstnanosti mu vyplácené, zprávou společnosti xxx o výdělcích matky, zprávou Okresní správy sociálního zabezpečení v Ostravě o výši nemocenské vyplácené otci a doklady předloženými otcem, a to rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení o přiznání invalidního důchodu otci, posudkem o invaliditě týkajícím se tohoto důchodu, lékařskými zprávami vystavenými MUDr. Ondřejem M. a MUDr. Radovanem K. a oznámením o podpoře v nezaměstnanosti vystaveným Úřadem práce České republiky - kontaktním pracovištěm v Ostravě, a přihlédl také k tomu, co před odvolacím soudem uvedli přítomní účastníci, a takto má za prokázány následující skutečnosti:

Shodu s prvopisem potvrzuje Michaela Sasinová.

8. Jak bylo zjištěno z daňového přiznání matky za rok 2024, její příjmy ze samostatné výdělečné činnosti činily celkem 436 450 Kč, výdaje uplatnila 80 % paušální sazbou, konkrétně v částce 349 160 Kč, rozdíl mezi nimi, tedy základ daně, činil 87 290 Kč a matce vznikl nárok na proplacení daňového bonusu ve výši 15 204 Kč, o což také požádala.

9. Ze zprávy společnosti xxx bylo zjištěno, že matka u nich pracovala na dohodu o provedení práce na dobu určitou od 1. 1. do 30. 6. 2024. Fakticky vykonávala práci pouze v lednu, březnu a dubnu 2024 a vydělala si celkem 3 360 Kč v čistém.

10. Ze zprávy Úřadu práce České republiky – kontaktního pracoviště v Ostravě bylo zjištěno, že otec se nachází v evidenci uchazečů o zaměstnání od 22. 3. 2025, přičemž za příslušnou část měsíce března 2025 mu byla vyplacena podpora v nezaměstnanosti ve výši 2 075 Kč a za duben 2025 ve výši 6 432 Kč. Z oznámení o podpoře v nezaměstnanosti ze dne 30. 4. 2025, které předložil otec, vyplynulo, že podpora ve výši 6 432 Kč měsíčně otci náležela po dobu prvních dvou měsíců evidence, po dobu dalších dvou měsíců evidence pak v částce 4 947 Kč měsíčně a poslední měsíc evidence v částce 4 453 Kč.

11. Ze zprávy Okresní správy sociálního zabezpečení v Ostravě bylo zjištěno, že otec není v evidenci tohoto orgánu ani jako osoba samostatně výdělečně činná ani jako zaměstnanec. V době od 1. 1. do 21. 3. 2025 mu byly vyplaceny nemocenské dávky celkem ve výši 16 160 Kč, konkrétně za leden 2025 obdržel částku 6 262 Kč, za únor 2025 5 656 Kč a za březen 2025 doplatek ve výši 4 242 Kč.

12. Z rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 19. 6. 2025, posudku o invaliditě ze dne 26. 5. 2025 a lékařských zpráv MUDr. Ondřeje M. z xxx ze dne 6. 6. 2025 a MUDr. Radovana K. z xxx ze dne 27. 6. 2025 bylo zjištěno, že otci byl ke dni 14. 3. 2025 přiznán invalidní důchod ve výši 5 855 Kč měsíčně z důvodu, že pro jeho nepříznivý zdravotní stav poklesla pracovní schopnost otce o 35 %. Otec trpí stavem po distorzi levého zápěstí, ASC levého zápěstí, lézí TFCC + interkarpálních dorzálních ligament – synovectomie + shrinking zápěstí, syndromem karpálního tunelu dle EMG 2020, brániční kýlou, GERD a asthma bronchiale. Z lékařské zprávy ze dne 6. 6. 2025 pak bylo zjištěno, že trpí také tzv. Sudeckovým syndromem.

13. Otec před odvolacím soudem odkázal, pokud jde o změny v jeho poměrech, na vyjádření své zástupkyně u úvodu jednání a doplnil, že pokud jde o možnost nějakého zaměstnání, kde by nezatěžoval končetinu, s níž má zdravotní problémy, v podstatě ani v tuto chvíli nemá čas, aby nějaké vykonával, protože permanentně podstupuje rehabilitaci. Pravidelně se podrobuje terapii ve fakultní nemocnici v tzv. hyperbarické komoře, kde si léčí zmíněný Sudeckův syndrom. V minulosti vykonával samostatnou výdělečnou činnost v oboru opravy osobních automobilů, pracoval sám, činnost v podstatě předal svému známému Janu K., aniž by se nějak finančně vypořádali. V minulosti nakupoval nářadí u firem Auto Kelly, Real nebo Granex, to už nyní nečiní. Otec nevlastnil vybavení provozovny, to patřilo majiteli prostoru, kde činnost vykonával. Otec tam byl jen v nájmu. Provozovnu měl pronajatou od pana Pavla S. Kromě práce automechanika v minulosti vykonával i práci tesaře. Má úplné středoškolské vzdělání s maturitou v oboru automechanik. S úhradou jeho závazků mu vypomáhá jeho matka, která je v důchodu.

14. Podle ust. § 923 odst. 1 o. z., změní-li se poměry, může soud změnit dohodu a rozhodnutí o výživném pro nezletilé dítě, které nenabylo plné svéprávnosti.

15. Podle ust. § 913 odst. 1 o. z. pro učení rozsahu výživného jsou rozhodné odůvodněné potřeby oprávněného a jeho majetkové poměry, jakož i schopnosti, možnosti a majetkové poměry povinného.

16. Podle ust. § 913 odst. 2 o. z. při hodnocení schopností, možností a majetkových poměrů povinného je třeba také zkoumat, zda se povinný nevzdal bez důležitého důvodu výhodnějšího zaměstnání či výdělečné činnosti nebo majetkového prospěchu, popřípadě zda nepodstupuje nepřiměřená majetková rizika. Dále je třeba přihlédnout k tomu, že povinný o oprávněného osobně pečuje, a k míře, v jaké tak činí; přihlédne se popřípadě i k péči o rodinnou domácnost.

Shodu s prvopisem potvrzuje Michaela Sasinová.

17. Krajský soud posoudil důkazy provedené před soudy obou stupňů jednotlivě i v jejich vzájemných souvislostech, přihlédl ke všemu ostatnímu, co v řízení vyšlo najevo, včetně toho, co uvedli účastníci, a poté dospěl k závěru, že rozhodnutí okresního soudu je namístě změnit.

18. Krajský soud se ztotožňuje se závěrem okresního soudu, že je zapotřebí přistoupit ke snížení výživného otci, protože jeho výdělečné možnosti a schopnosti se v době od poslední úpravy výživného výrazně snížily, i s datem, od kterého je třeba tak učinit, nikoli však již s mírou snížení výživného, jak je okresní soud provedl.

19. Ve shodě s okresním soudem má krajský soud zato, že v důsledku zranění, která otec utrpěl nejprve v březnu 2024 a znovu pak ke konci prosince 2024, již otec není způsobilý k výkonu dosavadní činnosti opraváře motorových vozidel, z níž mu plynul příjem, který byl při poslední úpravě výživného v roce 2024 kvantifikován částkou 45 000 Kč měsíčně v hrubém, tj. asi 35 000 Kč měsíčně v čistém. To jednoznačně prokazují lékařské zprávy a zejména pak posudek o invaliditě a rozhodnutí o přiznání invalidního důchodu, které otec předložil.

20. Z těchto listin lze současně dovodit, že až do konce prosince 2024, kdy si otec v důsledku běžného životního úkonu bez zjevného zavinění své zranění bránící mu ve výkonu dosavadní činnosti obnovil, bylo stále možno jeho nemocenskou a zhoršení zdravotního stavu považovat za přechodné; s účinností od tohoto okamžiku však začalo být zřejmé, že návrat k původní práci otce už nebude možný a že i otcovo léčení, aby vůbec mohl být nějak výdělečně činný, se výrazně prodlouží. Proto bylo správné, že okresní soud ke snížení výživného přistoupil s účinností od 1. 1. 2025, a i krajský soud toto datum do výroku svého rozhodnutí převzal.

21. Krajský soud se však již neztotožňuje se závěrem okresního soudu, že v možnostech otce je platit nyní výživné pouze v částce 1 500 Kč měsíčně. Okresní soud v té souvislosti v podstatě vycházel z reálných příjmů otce v podobě nemocenských dávek ve výši pohybující se jen kolem částky 6 000 Kč měsíčně. Takto nízkou výši nemocenských dávek si ale otec zavinil sám tím, že ze svého v minulosti dostatečného příjmu odváděl jen minimální zákonem stanovené pojistné na sociální pojištění. Pokud by otcovy platby na toto pojištění odpovídaly reálnému příjmu otce, výše nemocenského by činila výrazně více, než kolik otec skutečně dostával (z hrubého příjmu 45 000 Kč měsíčně by se jednalo o denní výši dávky nemocenské péče 863 Kč). Je nutno si uvědomit, že nedostatečnými odvody na sociální pojištění povinný rodič nejen finančně poškozuje pro případ nemoci či úrazu sám sebe, ale též pro tyto případy snižuje svou schopnost platit výživné pro děti, k nimž má vyživovací povinnost, což nelze připustit. Takové chování je nutno hodnotit jako chování naplňující skutkovou podstatu ust. § 913 odst. 2 věty prvé o. z.

22. Pokud jde o dobu po ukončení ochranné doby, po kterou otci byly vypláceny dávky nemocenské péče, má krajský soud zato, že byť otec nemůže již pracovat v dosavadní profesi automechanika a jeho pracovní schopnost obecně poklesla o 35 %, ze 65 % je stále výdělečné činnosti schopen, a byť třeba na částečný úvazek, je v jeho možnostech si vydělat v jiném, méně manuálně náročném zaměstnání tolik, aby to spolu s přiznaným invalidním důchodem otce dohromady dávalo částku alespoň na úrovni minimální mzdy.

23. Právě z této minimální mzdy, která v roce 2025 činí 20 800 Kč v hrubém, tj. asi 17 800 Kč měsíčně v čistém, krajský soud proto při vyměřování nové výše výživného otci vycházel, a i při zohlednění dalších dvou vyživovacích povinností otce dospěl k závěru, že je v jeho možnostech a schopnostech pro dobu od 1. 1. 2025 nadále platit pro nezl. V. výživné ve výši 2 500 Kč měsíčně.

24. Krajský soud přitom vzal do úvahy i potřeby nezl. V., které se v době od poslední úpravy nijak výrazně nezvýšily, jakož i příjmy matky, jak je konstatoval už okresní soud, přičemž však zohlednil, že matka dosud do určité, byť omezené míry, vyvažuje svou vyživovací povinnost k nezl. V. osobní péčí o ni s ohledem na její stále ještě relativně útlý věk.

25. Veden výše uvedenými úvahami tedy krajský soud rozsudek okresního soudu podle ust. § 220 odst. 1 písm. a) a b) o. s. ř. změnil tak, jak je ve výroku tohoto rozsudku uvedeno.

Shodu s prvopisem potvrzuje Michaela Sasinová.

26. O nákladech řízení před soudy obou stupňů pak bylo rozhodnuto podle ust. § 224 odst. 1 a 2 o. s. ř. a § 23 z. ř. s. negativně, jelikož okolnosti případu přiznání jejich náhrady žádnému z účastníků neodůvodňovaly a přítomní účastníci se také výslovně svého práva na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů vzdali.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není dovolání přípustné.

Ostrava 5. srpna 2025

JUDr. Renata Pospíšilová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Michaela Sasinová.